

عبور از توسعه (۳)

دکتر صادق واعظزاده

به دو نکته اشاره شد: یکی تفاوت زیاد در ویژگی‌های اساسی بسیاری از جوامعی که در عام‌ترین تعریف، نوعی از تحول و توسعه را پشت سر گذاشته‌اند مثل تاریخ تمدن، مبنای فکری، فرهنگ، روحیات مشترک ملی، موقعیت جغرافیایی، شرایط اقلیمی و منابع طبیعی و نکته دیگر تأثیر این ویژگی‌ها بر مسیر و مقصد تحول و توسعه جوامع. نکته اول، بازگویی واقعیتی مسلم و غیره قابل تردید است. اما نکته دوم قابل مناقشه است. اگر چه تأثیر شماری از ویژگی‌های فرهنگی و طبیعی و روان‌شناسی اجتماعی برخی ملت‌ها بر جهت‌گیری و روند توسعه آن‌ها مشهود است اما تبیین این تأثیر در قالب یک گزاره عام و به عنوان شاهدهی بر بومی بودن الگوی پیشرفت کشورها، خالی از تردید نیست. چه، به وضوح مشاهده می‌شود که کشورهای با تفاوت فاحش در ویژگی‌های یادشده، نمودهای تمدنی یکسانی را به نمایش می‌گذارند و روندهای مشابهی را در بازتولید این نمودها تعقیب می‌کنند. بخشی از این نمودها بازتاب توسعه علم و فناوری است که کم یا بیش ماهیتی جهانی به خود گرفته است. اما بخشی از آن، هنجارها و رویه‌های فرهنگی و اخلاقی و ارزشی است که به صورت تقریباً یکسان به‌ظهور می‌رسد. مثلاً پیشرفت علم و فناوری، استفاده از هواپیما را برای مسافرت‌های راه دور عقلاً ضروری ساخته است و سوال از چرایی کاربرد همگانی آن روا نیست. اما ملاحظه می‌شود که شرکت‌های هواپیمایی در شرق و غرب عالم برطبق رویه‌های تقریباً یکسانی عمل می‌کنند. به همین ترتیب عموم موسسات مالی و صنعتی و اجتماعی به‌عنوان نمودهای توسعه در کشورهای مختلف، ساختارها و فرآیندهای تقریباً یکسانی دارد و از قواعد واحدی پیروی می‌کند و با شاخص‌های مشترکی سنجیده می‌شود. لذا این سوال مطرح است که ویژگی‌های اساسی بومی چه تأثیری بر الگوی توسعه کشورها دارد. به عبارت دیگر آیا توسعه فرآیندی عام و جهان‌شمول است که ملت‌ها به یکسان آن را می‌پذیرند؟ آیا توسعه منحصرأ تابعی از علم و فناوری به مفهوم خاص آن است؟ به این سوال‌ها باید پاسخ داده شود.

رهبر فرزانه انقلاب اسلامی:

سیاست پیشرفت علمی با شتاب بالا یک سیاست بنیادی برای نظام است

نظام است؛ مجموعه‌ی مغز متفکر دستگاه کشور به این نتیجه رسیده است که گذر از دشواری‌ها، عبور از خطر گاه‌ها و لغزشگاه‌ها در ایران اسلامی، اگر به دو سه رکن و مقدمه نیاز داشته باشد، یکی، پیشرفت علمی است؛ این یک سیاست بنیادی است، از حدود ده دوازده سال پیش این سیاست دارد دنبال می‌شود؛ دولتهای مختلف، مسئولان گوناگون، عناصر ذی‌ربط، خود جوانان و نخبه‌ها، در این زمینه‌ها کار کردند، تلاش کردند و بحمدالله امروز محصول کار را که انسان نگاه میکند، امیدوار میشود. من بارها این را به جوانها گفته‌ام، به مسئولین هم گفته‌ام، به شما هم حالا عرض می‌کنم: قطعاً نیروی جوان کشور ما، نیروی انسانی کشور ما، نخبگان کشور ما، قادرند به قله‌های پیشرفت همه‌جانبه، کشورشان و ملتشان را برسانند؛ این توانایی در شما هست. این را ما قبلاً -از دیگران و براساس تجربه‌های دیگران- می‌گفتم؛ به تدریج برای خود ما هم تجربه شد. من بارها گفته‌ام: امروز هر کار علمی و فناوری در کشور که زیرساخت آن وجود داشته باشد، از دست‌کننده ایرانی، جوان ایرانی، و نخبه ایرانی بر می‌آید؛ هیچ چیزی وجود ندارد که ما بگوییم استعداد ایرانی و نخبه ایرانی قادر به ایجاد آن، تولید آن، ساخت آن نباشد؛ مگر اینکه زیرساخت آن در کشور وجود نداشته باشد که باید آن زیرساخت را ایجاد کرد. وضع و سطح استعداد کشور ما یک چنین سطحی است.

ادامه در صفحه ۳

چارچوب حیطه کار اندیشکده‌های مرکز تعیین و تصویب شد

چارچوب حیطه کار اندیشکده‌های مرکز در کارگروه تخصصی شورای تلفیق و هماهنگی مرکز تعیین و تصویب شد. در پی مذاکرات اعضای شورای تلفیق و هماهنگی در جلسه سوم این شورا در تاریخ ۱۳۹۲/۰۷/۰۶ و بروز برخی سؤالات و ابهامات در حیطه کار اندیشکده‌ها و نیز حوزه‌های مشترک بین اندیشکده‌ای، مقرر گردید کارگروهی تشکیل شود تا چارچوبی را برای تعریف حیطه کار اندیشکده‌ها فراهم آورد. این کارگروه در تاریخ ۱۳۹۲/۰۶/۱۳ در محل مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت برگزار شد و درباره چارچوب فوق‌الذکر به بحث و تبادل نظر پرداخت. حاضران پس از بحث تصویب رسید:

- ۱- تعریف اجمالی عنوان اندیشکده
- ۲- بیان قلمروی محتوایی - موضوعی اندیشکده
- ۳- گستره صاحب‌نظران و نهادهای مربوط
- ۴- ارتباط موضوعی اندیشکده با دیگر اندیشکده‌ها

تدوین اسناد علمی اندیشکده‌های مرکز

بطور تفصیلی ارائه و بحث شد و در نظر هیأت علمی دانشگاه تهران و همکار علمی مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت اعلام کرد در دهمین جلسه شورای دبیران اندیشکده‌های مرکز مقرر شد بحث‌های علمی مطرح شده در اندیشکده‌های مرکز پس از تنظیم و تنقیح مناسب، در قالب آثار علمی فاخر تدوین و منتشر شوند. وی افزود در این جلسه نمودار «گردش کار اندیشکده‌ها»

دکتر شهریار نیازی، عضو هیأت علمی دانشگاه تهران و همکار علمی مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

تقویم نشست‌های اندیشه ورزی اعلام شد

دکتر هادی اکبرزاده، معاون علمی و تقسیم کار ملی ضمن تاکید بر نتایج ارزشمند نشست‌های اندیشه‌ورزی در ارائه دیدگاه‌های صاحب‌نظران و اندیشمندان و دستیابی به تضارب آرای عالمانه و اجماع نخبگانی در خلال این نشست‌ها، برنامه و تقویم برگزاری نشست‌های اندیشه‌ورزی مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در نیمه دوم سال ۱۳۹۲ را اعلام کرد.

وی گفت یکی از رسالت‌های مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، فراهم نمودن بستری مناسب برای اندیشه‌ورزان، صاحب‌نظران و متفکران عرصه پیشرفت بر رویکردها و دیدگاه‌های مختلف و با هدف ایجاد محیطی اخلاقی، منطقی، صریح و محترمانه برای بیان آزادانه اندیشه‌های مرتبط با الگو و نقد و پالایش عالمانه آنها؛ تبیین تدریجی نظرات برتر مرتبط با الگو در فرآیند بحث و تبادل نظر و تضارب آراء و مشارکت دادن نظرات صاحب‌نظران در تدوین الگو و اقتناع افکار عمومی نخبگان مرتبط می‌باشد. در این نشست‌ها، صاحب‌نظران حوزه‌ی و دانشگاهی در جمعی محدود از صاحب‌نظران و به دور از تشریفات و الزامات همایش‌های متعارف، آزادانه، نظام‌مند، مؤدبانه، صریح، عقلانی و منطقی در باب موضوعات مرتبط با الگو به اظهار نظر و تبادل آراء و گفتگو همراه با استدلال می‌پردازند. برای تحقق این هدف، سلسله نشست‌های اندیشه‌ورزی در زمینه‌های مرتبط با الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در چارچوب آئین‌نامه‌های مصوب، برگزار خواهد شد.

هر دوره نشست برای یک نیمسال برنامه‌ریزی و تنظیم گردیده و جلسات آن به صورت ماهانه برگزار می‌شود. موضوعات نشست‌ها و انتخاب سخنرانان مدعو بر اساس پیشنهاد اندیشکده‌ها و مشورت با صاحب‌نظران تعیین می‌گردد. مشروح مطالب مطرحه در هر جلسه پس از بازبینی سخنران و ویرایش نهایی، در وبگاه مرکز الگو (www.olgou.ir) منتشر و در تیراژ مناسب به چاپ خواهد رسید.

بر اساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته توسط معاونت علمی و تقسیم کار مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، این سلسله نشست‌ها نیز در نیمه دوم سال ۱۳۹۲ ادامه خواهد یافت که برنامه زمانبندی این نشست‌ها در جدول ذیل آمده است.

ادامه در صفحه ۲

ارتباطات توسعه در جهان سوم ۴/

آغاز ثبت نام و دریافت آثار چهارمین

کنگره پیشگامان پیشرفت ۳/

تجارب توسعه در کشور مالزی بررسی شد ۳/

بهره‌گیری از آثار تمدن اسلامی

در طراحی و تدوین الگوی اسلامی

ایرانی فرهنگ اقتصادی ۲/

آغاز فعالیت حلقه فکری «نواوری»

کارآفرینی و اشتغال فارغ

التحصیلان دانشگاهی ۴/

انتشار ویژه نامه خبری سومین

کنفرانس الگو ۴/

دیدگاه

پارادایم‌های مفروض الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ پارادایم متعادل سنتی-تجددگرا

حجت الاسلام دکتر سعید رضا عاملی
استاد گروه ارتباطات و مطالعات آمریکایی دانشگاه تهران

چهارمین جلسه نشست اندیشه‌ورزی، شنبه ۲۷ مهرماه در مرکز الگوی اسلامی ایرانی با سخنرانی حجت الاسلام دکتر سعید رضا عاملی و بحث و تبادل نظر حاضران برگزار شد. آنچه در ادامه می‌آید چکیده دیدگاه ایشان است:

اولین سئوالی که در خصوص الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت مطرح می‌شود مربوط به چسبندگی ماهیتی و هویتی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است. آیا الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت صرفاً یک برنامه اجرایی مبتنی بر ظرفیت‌های اسلام و ایران برای پیشرفت است؟ یا الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت ناظر بر یک تغییر بزرگ در حوزه معرفتی، زیرساخت‌ها و ظرفیت‌های پیشرفت و در عین حال یک برنامه‌ی اجرایی متأثر از بنیان‌های معرفتی و نهادی است؟ به عبارت دیگر، آیا الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت از یک تغییر پارادایمی در پیشرفت سخن می‌گوید که منجر به "زبان پیشرفت" و تغییر در "نظام پیشرفت" می‌شود و یا این تغییر مربوط به سطح نازل‌تری است؟ اگر منظور از الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت یک تغییر ساختارمند مبتنی بر تغییر پارادایمی است، چه نوع پارادایمی ناظر بر این الگو است؟

در پاسخ به چسبندگی پارادایم پیشرفت، حداقل از سه بزرگ پارادایم (۱) سنتی گرا، (۲) تجددگرا و (۳) سنتی - تجددگرا، که هر کدام در درون خود مدل‌های متفاوتی را معرفی می‌کنند، می‌توان سخن گفت. در این سخنرانی که محصول یک پژوهش

بهره‌گیری از آثار تمدن اسلامی در تدوین الگوی اسلامی ایرانی فرهنگ اقتصادی

دکتر محمدهادی زاهدی وفا
عضو شورای عالی مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

دیدگاه در تحقیقی به بررسی چگونگی ارتقاء فرهنگ اقتصادی جامعه در راستای وضعیت مطلوب پرداخته‌اند و این فرضیه را مطرح کرده‌اند که تأمل در آموزه‌های اسلامی و همچنین میراث تمدنی ایران اسلامی می‌تواند ما را در شکل دهی به الگوی مطلوب فرهنگ سازی و تربیت اقتصادی امروز جامعه یاری دهد. یافته‌های پژوهش ایشان نشان می‌دهد که آثار تمدنی در سه حوزه اصلی آثار حکما، متون اندرزنامه‌ای و شریعت نامه‌ها، می‌توانند راهگشای تدوین الگوی اسلامی ایرانی فرهنگ اقتصادی باشند.

ضرورت بهره‌گیری از آثار تمدن اسلامی در طراحی و تدوین الگوی اسلامی ایرانی فرهنگ اقتصادی دیدگاهی است که آقایان دکتر محمدهادی زاهدی وفا، عضو شورای عالی مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و مهدی طغیانی، در دو فصلنامه معرفت اقتصاد اسلامی، شماره ۶، بهار و تابستان ۱۳۹۱ مطرح کرده‌اند. از نظر ایشان توجه به وضعیت فرهنگ اقتصادی و ارائه الگو برای ارتقای آن بر اساس مبانی اسلامی نقشی بی‌بدیل در پیشرفت ایران اسلامی دارد. ایشان به منظور تبیین این

مبانی پیشرفت در حوزه اجتماع

دکتر مهدی طالب

استاد دانشگاه تهران و رئیس انجمن انسان‌شناسی ایران

ما هم سفارش شده است. جوامع مدرن امروزی مثل ژاپن با توجه به سنت خودشان وارد مدرنیته شدند، در کشورهای چین و هندوستان هم همین طور بوده است، برای مثال در روابط بین کارگر و کارفرما در کشورهای مثل ژاپن تصبیب پشت آن است که باعث رشد کار می‌شود که ریشه در سنت‌های آن کشور دارد. از جمله مسائلی که در زمینه الگوسازی وجود دارد، یکپارچه دیدن جامعه است. ورود پدیده‌های خارجی جز از طریق پیوند با ریشه‌های بومی امکان موفقیت ندارد. اگر پیوندها وصل شوند، محصولی مطلوب را خواهیم داشت که بدین منظور باید شرایط بومی مداری را حفظ کرد. پیوند طرح‌های توسعه‌ای با ریشه‌های اجتماعی و فرهنگی شرط تحقق الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است

مبحث توسعه بعد از جنگ جهانی دوم رشد و گسترش پیدا کرد. در ایران در سال ۱۳۲۵ یک کمیته پنج نفره شامل سه نفر آمریکایی و دو نفر ایرانی تحصیل کرده آمریکا شکل گرفت که روی این مفهوم کار می‌کردند. کارهای توسعه‌ای در راستای منافع کشورهای غربی بود که باید جریان پیشرفت آنها را تکمیل می‌کرد. طی برنامه‌های قبل انقلاب، برنامه نویسان کسانی بودند که با مفهوم توسعه غربی آشنا بودند، با این همه، چند درصد آن برنامه‌ها اجرا شد؟ به نظر تعارض فرهنگی از موانع اصلی پیشرفت در این نوع برنامه‌ها بوده که به صورت خوبی هم تهیه و تدوین شده بودند.

همکاری و تعاون افراد در مبانی تئوریک و دینی

اخبار مرتبط

اخبار مرتبط

دهمین جلسه اندیشکده علم بر گزار شد

جلسات بعد، بیشتر در این باره باشد. همچنین تصویب شد برای دستیابی به تعریف جامع و مشترکی در باب چسبندگی علم از طریق مکاتبه با تعدادی از دانشمندان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه درخواست شود تعریف خود در باب چسبندگی علم را ارائه نمایند. تکمیل و اصلاح تعریف مبنا بر اساس نظرهای ایشان، امکان دستیابی به تعریفی مورد توافق و جامع را فراهم خواهد ساخت که می‌تواند از آن پس در ادبیات مرکز و برنامه‌ها مطرح شود.

در ادامه جلسه، فهرست تعدادی از موضوعات حوزه «پیشرفت علم» مطرح و تصحیح و تکمیل شد. قرار شد جهت انجام بیشتر مفهومی و موضوعی، این موضوعات در ذیل محورهای کلی مانند سیاستگذاری و مدیریت، مرز دانش، آموزش، پژوهش، اطلاعات و ارتباطات، آرایش علمی و آینده‌پژوهی، دسته‌بندی و تکمیل شود و در جلسه آینده مورد بررسی قرار گیرند.

دهمین جلسه اندیشکده علم با حضور اعضای اندیشکده و جمعی از صاحب‌نظران مدعو در تاریخ ۹۲/۷/۶ در محل مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت تشکیل گردید. در این جلسه تقسیم حوزه فعالیت‌های اندیشکده علم به دو بخش کلی «چسبندگی علم» و «علم و پیشرفت» بحث شد. بر اساس این، مباحث نظری مربوط به علم و پارادایم‌های مربوط به آن در بخش «چسبندگی علم» مطرح می‌شوند. بخش «علم و پیشرفت» نیز به دو زیربخش «پیشرفت علم» و «پیشرفت علمی» تقسیم می‌گردد که هر کدام، دارای موضوعات و نظام سؤالات مخصوص خود خواهند بود؛ موضوعاتی مانند آموزش و پژوهش که جزو موضوعات اساسی این دو زیربخش است در هر کدام، ماهیت، هدف‌گذاری، و کارکردهای متناسب با آن را خواهند داشت.

در ادامه جلسه، اعضا به بیان تعریف خویش در باب «چسبندگی علم» پرداختند و قرار شد بحث

برگزاری جشنواره بین‌المللی فارابی

برگزاری جشنواره بین‌المللی فارابی

وی از دریافت دو هزار و ۳۴۸ اثر توسط دبیرخانه هفتم فارابی خبر داد و گفت: هزار و ۳۵۵ اثر در بخش بزرگسال و ۹۹۳ اثر در بخش جوان تولید و ارائه شده است.

هفتمین جشنواره بین‌المللی فارابی با مشارکت سازمان‌ها و موسسات علمی داخلی و بین‌المللی هفته نخست آبان ماه سال جاری برگزار می‌شود.

دبیر شورای علمی هفتمین جشنواره بین‌المللی فارابی، ویژه تحقیقات علوم انسانی و اسلامی از ارسال دو هزار و ۳۴۸ اثر به بخش‌های رقابتی این جشنواره خبر داد و جزئیات آماری بخش‌های دوازده گانه این همایش را تشریح کرد.

وی تصریح کرد در این دوره از جشنواره نیز برگزیدگان در سه بخش آثار، شخصیت‌ها و نهاد و سازمان‌ها معرفی خواهند شد و آثار ارسالی در دو بخش بزرگسال و جوان مورد داوری قرار گرفته است.

تقویم نشست‌های اندیشه‌ورزی اعلام شد
ادامه از صفحه ۱
برنامه سلسله نشست‌های اندیشه‌ورزی مرکز - نیمه پایانی سال ۱۳۹۲

ردیف	زمان	سخنران
۱	مهر ماه	حجت الاسلام دکتر سعیدرضا عاملی، استاد جامعه‌شناسی دانشگاه تهران
۲	آبان ماه	دکتر محمود متوسلی، استاد اقتصاد دانشگاه تهران
۳	آزمه	حجت الاسلام دکتر احمد واعظی، دانشیار دانشگاه باقر العلوم (ع)
۴	دی ماه	حجت الاسلام دکتر عبدالحسین خسرو ناه، دانشیار و رئیس پژوهشگاه حکمت و فلسفه اسلامی
۵	بهمن ماه	دکتر علی نقی منبختی، استاد مدیریت دانشگاه صنعتی شریف
۶	اسفند ماه	دکتر علی رضاییان، استاد مدیریت دانشگاه شهید بهشتی
		دکتر سیدمحمد علی توکل کوثری، استاد جامعه‌شناسی دانشگاه تهران

بررسی نقشه راه پیشنهادی اندیشکده اقتصاد

نقشه راه پیشنهادی اندیشکده اقتصاد در چهارمین جلسه هیات رئیسه اندیشکده مزبور به ریاست آقای دکتر داودی مطرح و بررسی شد. در این جلسه نقشه راه اندیشکده اقتصاد که توسط آقای دکتر زاهدی وفا عضو هیات علمی دانشگاه امام صادق (ع) و عضو شورای عالی مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت تهیه شده بود، ارائه شد.

نقشه راه اندیشکده اقتصاد چگونگی فعالیت در طی یک دوره زمانی مشخص و طی مسیر اندیشکده مذکور در چهارچوب نقشه راه کلی مرکز و حیطه‌های تخصصی اندیشکده، با استفاده از ظرفیت علمی و روابط ساختاری را تعیین می‌نماید.

آغاز ثبت نام و دریافت آثار چهارمین کنگره پیشگامان پیشرفت

دکتر سیدمهدی فخرایی، دبیر چهارمین کنگره پیشگامان پیشرفت در حاشیه جلسه ستاد برگزاری کنگره اعلام کرد مهلت ثبت نام و ارسال آثار برای چهارمین کنگره پیشگامان پیشرفت تا ۲۵ آبان ماه ۱۳۹۲ می‌باشد. وی اضافه کرد: در این کنگره که در تاریخ ۱۴ و ۱۵ آذرماه ۱۳۹۲ در شهر علم و ادب، شیراز برگزار خواهد شد. ستاد برگزاری کنگره، پذیرای بیش از ۱۰۰۰ نفر از دانشجویان و جوانان فرهیخته کشور خواهد بود. وی گفت: ستاد برگزاری کنگره پیشگامان پیشرفت با مشارکت و همکاری مستقیم جوانان و دانشجویان و با هدف ارتقای سطح مشارکت آن‌ها در فرآیند و فعالیت‌های منجر به تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و ترویج ضرورت و نیاز به تدوین الگو از طریق برگزاری حلقه‌های فکری، جلسات بحث و گفتگو و ایجاد محافل گفت‌وگو اینترنتی و

تبادل نظر را در بین آنان ایجاد نمایند. دبیر چهارمین کنگره پیشگامان پیشرفت افزود: طبق هماهنگی و برنامه‌ریزی انجام شده، دو پیش‌نشست علمی با هدف آماده سازی جوانان و دانشجویان برای مباحث علمی کنگره و بستر سازی ایفای نقش و مشارکت موثر دانشجویان در کنگره در شهرهای تهران و شیراز در نیمه اول آبان ماه برگزار خواهد شد. علاقه‌مندان جهت دریافت اطلاعات بیشتر در زمینه محورهای کنگره، نحوه تنظیم آثار و جوایز مختلف کنگره به وبگاه کنگره مراجعه نمایند. www.Kpip.ir

آغاز به کار اولین حلقه اندیشه‌ورزی دانشجویی

آمایش بنیادین

اولین حلقه اندیشه‌ورزی دانشجویی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در حوزه آمایش بنیادین، اعلام موجودیت کرد. این حلقه دانشجویی که به همت جمعی از دانشجویان مقطع کارشناسی‌ارشد معارف اسلامی و اقتصاد دانشگاه امام صادق علیه السلام - با گرایش اقتصاد شهری و منطقه‌ای تشکیل شده است در پیگیری مأموریت‌های علمی و اجرایی اندیشه‌ورزی آمایش بنیادین، مشارکت خواهد نمود. در اولین جلسه این حلقه، اعضای هیئت رئیسه به شرح ذیل انتخاب شدند: آقای قاسم رستم‌پور (رئیس)

آقای محمدرضا انیسی آرائی (دبیر) آقای امین حصاری (معاون اجرایی) گفتنی است که تشکیل حلقه‌های اندیشه‌ورزی دانشجویی از ابتکارات مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت به منظور بهره‌برداری از اندیشه‌های خلاق و نوآور جوانان، نخبگان و دانشجویان کشور در مسیر طراحی و گفتمان‌سازی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است. این حلقه‌ها می‌توانند با موضوعاتی تخصصی - متناسب با اندیشه‌های تخصصی مرکز - تشکیل شوند و فعالیت خود را آغاز نمایند.

سیاست پیشرفت علمی با شتاب بالا یک سیاست بنیادی برای نظام است

ادامه از صفحه اول
پیشرفت واقعی کشور هم جز با پیشرفت علم امکان‌پذیر نیست؛ علت اینکه گفتیم گفتمان اصلی و سیاست اصلی این است، این است. پیشرفت واقعی جز با پیشرفت علم فراهم نخواهد شد. بعضی از کشورها ممکن است تولیدات زیرزمینی خودشان را، نفت خودشان را، پشکه‌های نفت را، منتقل کنند به صاحبان ثروت و علم در دنیا، محصولات آنها را بخرند، یک ظاهر پیشرفتی هم ممکن است به وجود بیاید اما این پیشرفت نیست؛ پیشرفت آن وقتی است که «درون‌زا» باشد، آن وقتی است که متکی به استعداد درونی یک ملت باشد. وزن و اعتبار کشورها و دولت‌ها و ملتها هم وابسته‌ی به همین درون‌زایی است. اگر چنانچه از درون، یک حرکتی، رشدی به وجود آمد، به یک کشور، به یک ملت، وزن میدهد، اعتبار میدهد، ارزش میدهد، آیهت میدهد؛ اما اگر چنانچه از درون نبود، دیگران آمدند، [اعتبار به دست نمی‌آید]. خوب، در زمان رژیم طاغوت خودِ فرنگی‌ها و غربی‌ها آماده بودند که برخی از کارهای مربوط به فناوری هسته‌ای را در کشور انجام بدهند؛ قرارداد می‌بستند. فرض بفرمایید

پیشرفت واقعی جز با پیشرفت علم فراهم نخواهد شد

بدیهی است که یک کشور همه‌ی فصول و سطوح مورد نیاز در مسائل علمی و فناوری را نمیتواند خودش تهیه کند، باید از دیگران هم بگیرد؛ اما این گرفتن از دیگران به صورت دست دراز کردن به سوی دیگران نیست؛ به صورت معامله‌ی برابر و پایاپای [است]؛ علم میدهید، علم میگیرید؛ فناوری می‌دهید، فناوری می‌گیرید؛ احترامات هم در دنیا محفوظ است. این لازم است.»

تجارب توسعه در کشور مالزی بررسی شد

تجارب توسعه در کشور مالزی در یک نشست هم‌اندیشی با حضور مسئولان و کارشناسان مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت بررسی شد. آقای دکتر بروجردی با بیان مشابهنی‌های موجود بین کشورهای اندونزی، مالزی و ایران، انتخاب تجربیات کشور مالزی را به منظور تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، انتخابی هوشمندانه و سودمند برشمردند. وی با برشمردن اقداماتی که در نیم‌قرن اخیر در کشور مالزی درباره توسعه اقتصادی صورت گرفته است به شرح نگاه واقع‌بینانه حکومت مالزی به بحث مردم‌سالاری پرداخت و از ثبات سیاسی و اجتماعی و توافق نخبگان در تعیین مسیر توسعه به عنوان یکی از ویژگی‌های مطلوب مدیریت پیشرفت در این کشور نام برد. وی افزود هر چند هنوز نمی‌توان کشور مالزی را به مفهوم کامل، کشوری توسعه‌یافته قلمداد کرد؛ اما می‌توان به عنوان یکی از نمونه‌های موفق کشورهای در حال توسعه که گام‌های بلندی را در این زمینه برداشته است از تجربیات این کشور به شرح ذیل استفاده نمود:
۱- بدون وجود ضریب مناسبی از بردباری

سیاسی و اجتماعی، دستیابی به ثبات سیاسی و اجتماعی مشکل است و بدون این ثبات هم، برنامه‌ریزی توسعه ممکن نیست.
۲- از سیاست‌های خارجی توسعه‌نگر مسالمت‌جو باستی استفاده نمود.
۳- در بحث توسعه، وجود فصل‌الخطاب ضروری است.
۴- توسعه سیاسی و اقتصادی، مستلزم محیط آرام، انسجام، تکثرگرایی و تلاش جمعی است.
۵- توسعه به مفهوم پشت پا زدن به سنت‌ها و ارزش‌ها نیست.
۶- انتخاب راهکارها بر اساس مسائل واقعی داخلی و نه با تبعیت کورکورانه از نسخه‌های خارجی باید انجام شود.
۷- با استفاده از توان ائتلاف به جای تشدید بحران، بایستی با بحران‌ها به صورت هوشمندانه مقابله نمود.
۸- همراه نمودن ارزش‌های دینی و سنت‌های اجتماعی با مسیر توسعه، نتایج پایدارتری را حاصل می‌کند.
۹- سرمایه‌گذاری به موقع در صنعت و الگوبرداری واقع‌بینانه از سایر کشورهایی که دارای تجربه در این زمینه هستند، ضروری است.

الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت منطقه‌ای

(مقدمه ای بر مفهوم، فرآیند و چارچوب برنامه ریزی)

نتایج حاصل شده است که: الف) الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت منطقه‌ای، چارچوبی برای تعیین مسیر حرکت اقتصاد مناطق کشور، هم راستا با جهت‌گیری اسلامی ملی پیشرفت و مبنای آن نظریه عدالت اقتصادی منطقه‌ای و معیارهای کلی آن، تحقق عدالت توزیعی و تخصیصی در سطوح منطقه‌ای و بین منطقه‌ای است. ب) اهداف الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت منطقه‌ای (در ابعاد اقتصادی) را می‌توان در چهار عنصر افزایش تولید، ارتقاء بهره‌وری، ارتقاء دانش و فناوری و ارتقاء رفاه عمومی خلاصه نمود. ج) به منظور کاربردی سازی بیشتر، اهداف عدالت اقتصادی منطقه‌ای و یا همان ابعاد پیشرفت منطقه‌ای در الگوی اسلامی ایرانی را می‌توان در قالب بیان جدیدی از مفهوم رفاه منطقه‌ای باز توضیح نمود. د) اجزای عملکردی الگوی منطقه‌ای پیشرفت اسلامی ایرانی بر اساس مطالعات مربوط به وضعیت موجود منطقه در خصوص معیارها و سطوح رفاهی فوق، تحلیل‌های آسیب‌شناختی در دو حوزه آسیب‌های منبع از کمبود امکانات و آسیب‌های منبع از ناکارآمدی فرآیندها صورت می‌گیرد.

الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت منطقه‌ای (مقدمه ای بر مفهوم، فرآیند و چارچوب برنامه ریزی) عنوان مقاله‌ای است که در دو فصلنامه مطالعات اقتصاد اسلامی، شماره تابستان ۱۳۹۱ توسط آقای دکتر حجت‌اله عبدالملکی منتشر شده است. از نظر نویسنده تحقق اهداف پیشرفت و عدالت، مستلزم توجه به جزئیات و اقتضات زمانی و مکانی این مفاهیم است؛ ضرورتی که باعث شد تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در دستور کار مدیریت ارشد نظام قرار گیرد. بی‌شک از محورهای مهم این الگو، توجه به ابعاد فضایی پیشرفت و عدالت و مقتضیات و ویژگی‌های مکانی پاره‌ها و افزاینده‌های جغرافیایی کشور است. در این مقاله مقدمه‌ای بر مفهوم، فرآیند و چارچوب برنامه‌ریزی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت منطقه‌ای ارائه شده است. در تلاش برای پاسخگویی به دو سوال مطرح شده در حوزه‌های نظری و کاربردی در تشریح اولاً جایگاه مفهوم پیشرفت منطقه‌ای در مبانی پیشرفت اسلامی ایرانی و ثانیاً اصول و فرآیند برنامه‌ریزی در الگوی منطقه‌ای پیشرفت اسلامی ایرانی این

ابعاد سیاسی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت با تاکید بر اندیشه رهبر معظم انقلاب

این پایان‌نامه در مقطع کارشناسی ارشد در دانشگاه امام صادق (ع) توسط آقای سید مجتبی هاشمی به راهنمایی آقای دکتر حسن مجیدی در ۲۰۴ صفحه نگاشته شده و در سال ۱۳۹۱ منتشر شده است.

نگارنده معتقد است سالهای پس از انقلاب اسلامی مشحون از آزمون و خطاها در کاربست تئوری‌ها و نظریات متعدد غیر بومی در عرصه‌های اقتصادی و فرهنگی بوده است و از سویی دیگر افراط و تفریط‌های بیشماری در اثر تلقی اشتباه و یا ناقص از زندگی اجتماعی به سبب دینی اتفاق افتاده است که ناشی از فقدان چارچوب‌های نظری و تئوریک در حوزه زندگی اجتماعی و سیاسی به سبب دینی است و به عبارتی عدم دسترسی به الگوی جامع و مانع از زندگی فردی و اجتماعی به سبب اسلامی و در چارچوب اسلام سیاسی، باعث بروز مشکلات عدیده‌ای گردیده است که امروز جامعه دینی مابا آنها روبرو گردیده است. از سوی دیگر، تمرکز دولت‌های پس از جنگ تحمیلی بر ابعاد خاصی

معرفه کتاب

ارتباطات توسعه در جهان سوم

دکتر علی اکبر فرهنگی، استاد دانشگاه تهران

کتاب ارتباطات توسعه در جهان سوم، توسط آقای دکتر علی اکبر فرهنگی، استاد دانشگاه تهران و آقای ابوالفضل دانایی و خانم رقیه جامع نگاشته شده و در سال ۱۳۹۰ توسط انتشارات رسا منتشر شده است.

از دیدگاه نویسندگان مفهوم توسعه از زمان‌های بسیار دور مورد توجه صاحبان اندیشه بوده است و می‌توان رد پای این تفکر را در آثار نویسندگان یونان باستان و روم و فلاسفه مسلمان و فلاسفه عصر روشنگری یافت. اما مفهوم توسعه به شکل امروزی آن پس از جنگ جهانی دوم، با شکل‌گیری سازمان ملل متحد و سازمان‌های تابعه آن، به عنوان چالش بزرگی پیش روی متفکران دلسوخته بشریت قرار گرفت. از یک‌سو آنان با مردمی روبه‌رو بودند که از تاهین ضروری‌ترین نیازهای خود مثل خوراک و پوشاک و سرپنا محروم

انتشار ویژه نامه خبری سومین کنفرانس الگو

ویژه‌نامه خبری سومین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که در نظر است با عنوان «واکاوی مفاهیم و نظریه‌های رایج توسعه و تجارب ایران و جهان؛ به سوی نظریه اسلامی ایرانی پیشرفت» در ۳۱ اردیبهشت و ۱ خرداد ماه ۱۳۹۳ در تهران برگزار شود، به منظور اطلاع رسانی به استادان و محققان دانشگاهی و حوزوی منتشر شد. علاقه‌مندان جهت مشاهده این ویژه نامه خبری به وبگاه کنفرانس مراجعه نمایند. tc.olgou.ir

اخبار مرکز

آغاز فعالیت حلقه فکری «نوآوری، کارآفرینی و اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی»

نخستین نشست حلقه فکری جوانان با موضوع «نوآوری، کارآفرینی و اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی» در تاریخ سه‌شنبه ۹۲/۰۷/۰۹ و با سرپرستی دکتر حسین سالارآملی، دانشیار سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران و جمعی از اعضای این حلقه فکری در محل سالن همایش‌های مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت برگزار گردید. این سلسله نشست‌ها قرار است با هدف ارائه دستاوردهای علمی نو در موضوعات مربوط به پیشرفت و توسعه در ابعاد گوناگون آن و نیز استفاده از ظرفیت‌های فکری و مشاوره‌ای دانشجویان ممتاز و علاقه‌مند در حوزه مباحث پیشرفت و ایجاد محیط اندیشه‌مورزی و دریافت نظرات و ایده‌های تازه از جوانان و در قالب حلقه‌های فکری جوانان به طور مداوم و منظم برگزار گردد.

در ابتدا، آقای دکتر سالارآملی توضیحات مبسوطی در خصوص اهمیت نوآوری، کارآفرینی و اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاهی و جایگاه آن در پیشرفت همه جانبه کشور ارائه نمود. وی همچنین به رابطه نوآوری و اشتغال و شرکت‌های دانش‌بنیان، لزوم تبیین مدل و سیستم و جایگاه جوانان در آنها و ... اشاره کرد.

در ادامه، آقای دکتر طیبی، رئیس جهاد دانشگاهی، مشکلات موجود در راه تجاری‌سازی نظریات، نوآوری‌ها و علم تولید شده را تبیین نمود. وی شیرین‌ترین

دیدگاه

تسهیل‌گری اسلام در جهت تحقق اقتصاد دانش بنیان؛ نگرشی جدید به بستر نهادی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

آقایان دکتر امیر علی سیف‌الدین و امیرحسین رهبر در مقاله‌ای با عنوان تسهیل‌گری اسلام در جهت تحقق اقتصاد دانش بنیان، نگرشی جدید به بستر نهادی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که در فصلنامه سیاست علم و فناوری، شماره ۲۰، تابستان ۱۳۹۲ منتشر شده است قائل به هماهنگی میان اسلام و پیشرفت مبتنی بر دانش‌اند و معتقدند اسلام توجه ویژه‌ای به این موضوع دارد. از نظر ایشان برساخته‌ای به نام اقتصاد دانش بنیان در دهه‌های اخیر در بین دولتمردان، کنشگران اقتصادی و دانشگاهیان علاقه‌مند به مباحث توسعه اقبال فروانی را به خود معطوف کرده است و صرف نظر از برخی چالش‌های نظری، ریشه در درکی عمیق از اهمیت دانش در خلق ارزش اقتصادی دارد. نویسندگان با نگاهی نهادگرایانه به اقتصاد، به‌کندو کاو ظرفیت‌های دین مبین اسلام در جهت کارکردهای اساسی اقتصاد دانش بنیان (به خصوص در عرصه

اقتصاد اسلامی

یک اقتصاد دوستدار دانش است

نهادهای غیر رسمی و فرهنگی) پرداخته‌اند. به اعتقاد آن‌ها اقتصاد اسلامی یک اقتصاد دوستدار دانش است و در این راستا تشویق‌ها و توجیزهای فراوانی دارد و به خصوص در پیچه‌های گریزی از تنگناهای فرهنگی که مدیریت دانش و اقتصاد دانش بنیان با آن روبه‌روست ارائه می‌دهد. خوشبختانه با اتکا به ظرفیتهای اسلام، می‌تواند یک گام به پیش برداشت و ادعا کرد که بسط روحیه پرسشگری، تفکر و نقادی توسط اسلام می‌تواند در حرکت از جامعه‌ی اطلاعات بنیاد به جامعه دانش بنیاد (در معنای دقیق کلمه) که می‌توان آن را حکمت بنیان نیز نامید مفید است. لذا همانقدر که پرداختن به بانکداری بدون ربا و امثال ذلک در نیل به اقتصاد اسلامی (به عنوان یک فناوری نرم) مهم است، به همان اندازه نیز استفاده از ظرفیتهای نهادی اسلام در دانش‌پایگی اقتصاد اهمیت دارد و می‌تواند در دنیای واقعی ارزش آفرین باشد.